

Communication & Journalism Dept.

Dept. 3904 • 1000 E. University Avenue • Room 428, Ross Hall • Laramie, WY 82071

Phone (307) 766-3122 • fax (307) 766-5293 • e-mail: cojoofc@uwyo.edu • www.uwyo.edu/cojo

From: Michael Brown, Foreign Supervisor

RE: Dissertation Review for N. M. Mussa

Date: December 2024

Review of the Doctoral Thesis, *Media coverage of social conflicts in the interethnic environment: Kazakhstan's case* by N. M. Mussa, a dissertation submitted in partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy in the Department of Journalism (Specialty #8D03203, International Journalism) at Al-Farabi Kazakh National University.

The doctoral dissertation by Mussa Nazerke Molzhankyzy *Media coverage of social conflicts in the interethnic environment: Kazakhstan's case* is highly relevant as it examines the peculiarities of conflict coverage by Kazakhstani journalists under conditions of state control and editorial requirements. In the context of Kazakhstan's current political climate and the growing influence of social media, the importance of accurate and objective reporting on conflicts becomes particularly significant. Furthermore, the research addresses key ethical challenges faced by Kazakhstani journalists when covering conflicts. The doctoral candidate approaches this issue objectively and scientifically, highlighting a dual process: on the one hand, journalists are motivated to cover conflicts impartially, adhering to editorial standards; on the other hand, they face certain pressures from the authorities. The author offers a series of interviews with professional journalists who share their experiences in conflict reporting. These interviews provide valuable and unique insights, offering a glimpse "inside the newsroom." This approach not only reveals professional methods and strategies but also sheds light on the complex ethical and professional aspects of journalists' work in conflict situations.

A particularly significant aspect of the research is Kazakhstan's multicultural nature, where issues of interethnic relations and related conflicts remain pressing and relevant. The focus on interethnic conflict is particularly important given Kazakhstan's history. Kazakhstan was the only former Soviet State in which the native population was a minority because of Soviet exiles sent to the country. Kazakhstan history has long included various ethnic groups which means the study of interethnic conflict reflects an important and unique aspect of Kazakh culture. Journalism plays a critical role in this context, as it can either exacerbate tensions or, conversely, foster mutual understanding and tolerance. It is significant that Ms. Mussa demonstrates leadership in the study of interethnic conflict. I was particularly impressed with Ms. Mussa's recognition of the many classifications of conflict. Her recognition of this complexity reflects a good understanding of the topic and the difficulty facing researchers as they manage this complexity. This is a testament to her ability to engage in a difficult topic and produce good clear research.

1

It is worth noting that there are very few studies in the academic field of "Journalism and information" that address the challenges of journalism in the context of conflict reporting. This makes the chosen topic especially timely and in demand. The research problem is closely linked to the educational program and aims to update approaches and tools necessary for journalists working under conditions of social, political, and ethnic tension.

The research is well grounded in academic literature, which is important to understand where Ms. Mussa's research is located within the ongoing academic conversation about conflict journalism. As part of the research, the author conducted a comprehensive and multifaceted analysis of the challenges of covering conflicts in the media, offering valuable scientific results. The conclusions drawn are based on the fulfillment of tasks related to the study of media's influence on conflict dynamics and the development of recommendations for journalists' professional practices in conflict situations.

The scientific results present an original approach to studying the interaction between journalism and conflicts, emphasizing the need to adhere to professional ethics and objectivity. The author justifies the role of the media not only as a tool for informing the public but also as a key factor capable of influencing the escalation or resolution of conflicts.

The main achievements of the research include:

- Development of an approach to covering conflicts in a multinational society. The author highlights the necessity of considering the ethnic and cultural context of Kazakhstan when preparing media content, avoiding stereotypes and discriminatory rhetoric.
- Analysis of professional ethics in conflict situations. The author thoroughly examines the role of language and terminology, emphasizing their impact on public perception and the evolution of the situation.
- Identification of the features of working in social media. The research includes an analysis of Telegram channels as one of the primary means for the urgent dissemination of information during conflicts.
- The study also includes a practical component, where the author presents interviews with journalists who cover conflicts, adding an applied dimension to the work. These interviews help to uncover the real challenges faced by media professionals and suggest ways to overcome them.

The conclusions and scientific results presented in the dissertation are substantiated by a sufficient amount of empirical data. The author effectively employs various research methods (framing analysis, content analysis, in-depth interviews, and case study), which ensure the reliability of the conclusions and are supported by specific examples. Using these various methods provides a diverse and comprehensive examination of the topic so that the conclusions reached in the dissertation can be made with confidence and an assurance of completeness and accuracy. The use of both qualitative and quantitative methods is also important because it reveals both the trends in reporting conflict, but also how journalists feel about their work. Overall, each scientific result in the work is confirmed by both theoretical foundations and empirical evidence, providing a high degree of reliability.

It is recommended to enhance aspects related to the development of conflict journalism theory in Kazakhstan, with a focus on forming concepts that contribute to

resolving social and ethnic disagreements. Additionally, it would be advisable to expand practical recommendations for editorial teams, taking into account expert feedback, particularly concerning the use of media technologies and approaches to working with a multinational audience.

Such an approach would make the work more universal and applicable in both national and international contexts, contributing to the modernization of the theory and practice of journalism.

The novelty of the dissertation lies in the detailed study of the impact of state control and editorial requirements on conflict coverage in Kazakhstani media. Importantly, the author presents an analysis of how traditional media and social platforms, such as Telegram, influence the portrayal of conflict events and how this affects public perception. This aspect of the study represents a significant contribution to the theory of media content and enables an evaluation of media development in Kazakhstan amid socio-political transformation. The study of Telegram is also important as a means of understanding how social media is now interacting with and changing the role of journalism.

For the first time, differences in the interpretation of events based on national and geopolitical contexts have been identified, highlighting the specifics of media discourse in Kazakhstan, Russia, and the United Kingdom. The sources of information used during the coverage of the January events were analyzed, enabling an assessment of their reliability, completeness, and impact on shaping public opinion. Particular attention was paid to the role of official commentary, expert opinions, and civil sources.

Ethical aspects related to the representation of conflicts in the media were examined, with an emphasis on the role of journalism in reducing social tensions. The scientific novelty is reflected in the development of recommendations for creating ethically appropriate content.

Special attention was given to the transformation of media operations in the digital environment, including the use of new media and social networks in conflict coverage. For the first time, the unique features of how different user groups perceive conflict-related information were identified.

The sources of information used during the coverage of the January events were analyzed, enabling an evaluation of their reliability, completeness, and impact on shaping public opinion. Particular attention was given to the role of official commentary, expert opinions, and civil sources. All the issues studied are logically interconnected, and each statement is supported by evidence from empirical data, contributing to a comprehensive and consistent development of the stated hypotheses.

The results of the study are aimed at both the theoretical understanding of processes in the media landscape and practical application in journalism. The author's work provides valuable insights into how Kazakhstani journalists can address challenges related to covering conflict situations and offers practical recommendations useful for working under conditions of censorship and restrictions. The study is valuable for both journalism researchers and practitioners. Additionally, it can benefit universities, media editorial offices, digital platforms, and public organizations interested in journalism ethics, ethnographic journalism, and conflict studies. This level of contribution is what is expected with PhD level research.

The key provisions of the doctoral dissertation are presented in publications in scientific journals and conference presentations. A scientific article titled "Framing Conflict

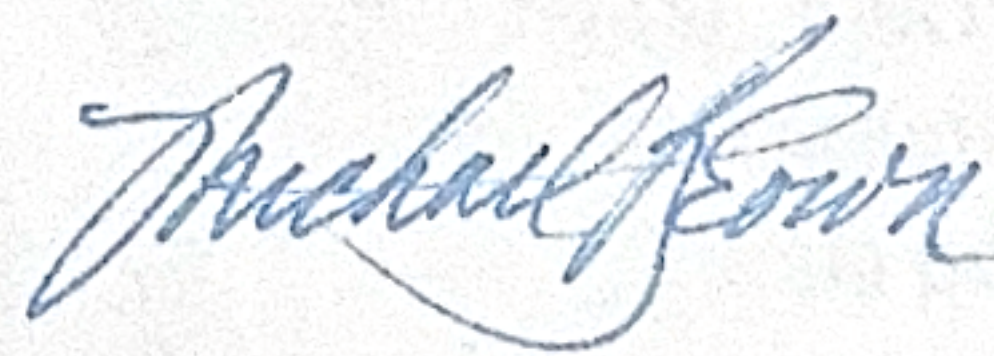
in Kazakhstan: A Comparative Analysis of Kazakh, Russian, and U.K. News Outlets" was published in the *Media Asia* journal in 2024, which is indexed in the Scopus database with a percentile of 43. The publication of Ms. Mussa's research in *Media Asia* provides additional confirmation of the value of her research. This journal only accepts about 10% of articles submitted which identifies the research as an important contribution to the study of conflict journalism, particularly in an international context. Understanding international approaches to journalistic stories about Kazakhstan is important as Kazakhstan becomes more visible and active on the world stage. Again, this is validation of the important contribution of her research.

During Ms. Mussa's internship at the University of Wyoming we had many discussions about the structure of scientific study and how to ensure the findings were clear and significant. She clearly understands the scientific process.

While the dissertation is positively evaluated, it is worth noting the need for a deeper examination of certain international examples in the context of conflict coverage. This would expand the scope of the study and enable a more detailed comparative analysis. I am pleased with the quality, scientific rigor, and important original contribution of Ms. Mussa's research. The dissertation by Mussa Nazerke Molzhankyzy "Media coverage of social conflicts in the interethnic environment: Kazakhstan's case," submitted for the degree of Doctor of Philosophy (PhD) in the educational program 8D03203 - International Journalism, is conducted at a sufficiently high theoretical and analytical level. It meets the requirements for such scientific studies and clearly contributes to the field of journalism and information.

The dissertation is recommended for defense for the PhD degree in the educational program 8D03203 - International Journalism, subject to addressing the noted remarks and suggestions.

Sincerely,

Foreign Supervisor for N. M. Mussa
Professor Michael Brown
mrbrown@uwyo.edu
University of Wyoming
Laramie, WY, USA
December 8, 2024

ВАЙОМИНГ УНИВЕРСИТЕТІ

Коммуникация және журналистика кафедрасы

Бөлім 3904 • 1000 E. University Avenue • 428-кабинет, Ross Hall • Ларами, Вайоминг
Университеті, 82071

Телефон: (307) 766-3122 • Факс: (307) 766-5293 • E-mail: cojoofc@uwyo.edu •
www.uwyo.edu/cojo

Кімнен: Майкл Браун, шетелдік ғылыми жетекші

Тақырып: Н. М. Мусаның диссертациясына пікір

Күні: 2024 жылғы желтоқсан

Н.М. Мусаның *«Этносаралық ортадағы әлеуметтік қақтығыстардың БАҚ-тағы көрінісі: Қазақстандағы мысал негізінде»* атты докторлық диссертациясына әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің журналистика кафедрасында (мамандығы 8D03203 – «Халықаралық журналистика») философия докторы дәрежесін алу үшін қойылатын талаптарды ішінара орындау мақсатында ұсынылған пікір.

Муса Назерке Молжанқызының *«Этносаралық ортадағы әлеуметтік қақтығыстардың БАҚ-тағы көрінісі. Қазақстандағы мысал негізінде»* атты докторлық диссертациясы өте өзекті, себебі ол қазақстандық журналистердің қақтығыстарды мемлекеттік бақылау және редакциялық талаптар жағдайында қалай қамтитынын зерттейді. Қазақстанның қазіргі саяси ахуалы мен әлеуметтік медианың ықпалының артуы жағдайында қақтығыстарды дәл әрі объективті түрде хабарлау маңыздылығы ерекше. Сонымен қатар, зерттеу Қазақстандық журналистердің қақтығыстарды хабарлау кезінде кездесетін негізгі этикалық мәселелерді де қарастырады. Докторант бұл мәселедегі қосарлы үдерісті бөліп көрсетіп, объективті түрде қарайды: бір жағынан, журналистер редакциялық стандарттарды сақтай отырып, қақтығыстарды бейтарап жариялауға ынталы; екінші жағынан, олар биліктің белгілі бір қысымына тап болады. Автор қақтығыс туралы репортаж жасау тәжірибесімен бөлісетін кәсіби журналистермен бірқатар сұхбаттар ұсынады. Аталмыш сұхбаттар «редакцияны ішінен» көруге мүмкіндік беретін құнды және бірегей ақпарат көзі. Жалпы бұл тәсіл кәсіби әдістер мен стратегияларды ашып қана қоймай, қақтығыс жағдайларында журналистер жұмысының күрделі этикалық және кәсіби аспектілеріне мән береді.

Зерттеудің айрықша маңызды аспектісі - этносаралық қатынастар және онымен байланысты қақтығыстар мәселелері өзекті және көкейтесті болып қала беретін Қазақстанның көпмәдениетті сипаты. Қазақстанның тарихын ескере отырып, этносаралық қақтығыстарға баса назар аудару ерекше маңызды. Қазақстан елге жіберілген кеңестік эмигранттар есебінен негізгі халқы азшылықты құраған бұрынғы Кеңес мемлекеттерінің ішіндегі жалғыз болды. Қазақстан тарихы ежелден әр түрлі этностарды қамтыған, яғни этносаралық қақтығысты зерттеу қазақ мәдениетінің маңызды және қайталанбас қырын көрсетеді. Бұл тұрғыда журналистика шешуші рөл

атқарады, себебі ол шиеленісті күшейте алады немесе керісінше өзара түсіністік пен төзімділікке ықпал етеді. Сол себепті, Муса ханымның этносаралық қақтығысты зерттеуде көшбасшылық танытуы маңызды. Мені әсіресе Муса ханымның қақтығыстардың көптеген жіктемелерін анықтағаны таңғалдырды. Оның аталмыш күрделілікті тануы тақырыпты жақсы түсінуін және зерттеушілердің осы күрделілікті меңгеру кезіндегі қиындықтарын көрсетеді. Бұл оның күрделі тақырыпты қозғау және жақсы нақты зерттеулер жүргізу қабілетінің дәлелі.

Айта кету керек, «Журналистика және ақпарат» академиялық саласында қақтығыстарды баяндау контекстінде журналистиканың мәселелерін қарастыратын зерттеулер өте аз. Бұл таңдалған тақырыпты әсіресе сұранысқа ие және өзекті етеді. Зерттеу мәселесі білім беру бағдарламасымен тығыз байланысты, сонымен қатар әлеуметтік, саяси және этникалық шиеленіс жағдайында жұмыс істейтін журналистерге қажетті тәсілдер мен құралдарды жаңартуға бағытталған.

Зерттеу академиялық әдебиеттерге жақсы негізделген, бұл Муса ханымның зерттеулері «қақтығыс журналистикасы» туралы жалғасып жатқан академиялық талқылау аясының қай жерінде орналасқанын түсіну үшін маңызды. Зерттеу аясында автор құнды ғылыми нәтижелер ұсына отырып, бұқаралық ақпарат құралдарындағы қақтығысты жариялау мәселелеріне жан-жақты және кешенді талдау жүргізді. Жасалған қорытындылар медианың қақтығыс динамикасына әсерін зерттеуге және қақтығыс жағдайындағы журналистердің кәсіби тәжірибесіне ұсыныстар әзірлеуге байланысты міндеттерді орындауға негізделген.

Ғылыми нәтижелер журналистика мен қақтығыстардың өзара әрекеттесуін зерттеудің өзіндік тәсілін ұсынады, кәсіби этика мен объективтілікті сақтау қажеттілігін көрсетеді. Автор бұқаралық ақпарат құралдарының рөлін қоғамды ақпараттандыру құралы ретінде ғана емес, сонымен бірге қақтығыстың өршуіне немесе шешілуіне әсер ете алатын негізгі фактор ретінде де көрсетеді.

Зерттеудің негізгі жетістіктеріне келесілер жатады:

- Көпұлтты қоғамдағы қақтығыстарды жариялаудың тәсілін дамыту. Автор медиа контентті дайындау кезінде Қазақстанның этникалық және мәдени контекстін ескеру, стереотиптер мен кемсітушілік риторикадан аулақ болу қажеттігін атап көрсетеді.
- Қақтығыс жағдайындағы кәсіби этиканы талдау. Автор тіл мен терминологияның рөлін жан-жақты зерттеп, олардың қоғамдық қабылдауға және жағдайдың эволюциясына әсерін зерттейді.
- Әлеуметтік желілерде жұмыс істеу ерекшеліктерін анықтау. Зерттеу қақтығыс кезінде ақпаратты жедел таратудың негізгі құралдарының бірі ретінде Telegram арналарын талдауды қамтиды.
- Зерттеу сонымен қатар практикалық компонентті қамтиды, онда автор қақтығыстарды жариялайтын журналистермен сұхбаттарды ұсынады, ол жұмысқа қолданбалы сипат береді. Бұл сұхбаттар медиа

Әлеуметтік жанжалды төмендетудегі журналистиканың рөліне баса назар аудара отырып, бұқаралық ақпарат құралдарындағы қақтығыстарды көрсетуге байланысты этикалық аспектілер зерттелді. Ғылыми жаңалық этикалық тұрғыдан тиісті контент құру бойынша ұсыныстарды әзірлеуде көрініс табады.

Цифрлық ортадағы медиа операцияларды трансформациялауға, оның ішінде қақтығыстарды жариялауда жаңа медиа мен әлеуметтік желілерді пайдалануға ерекше назар аударылды. Алғаш рет әртүрлі пайдаланушы топтарының қақтығысқа қатысты ақпаратты қалай қабылдайтынының бірегей ерекшеліктері анықталды.

Қаңтар оқиғаларын жариялау кезінде пайдаланылған ақпарат көздеріне талдау жасалды, бұл олардың сенімділігін, толықтығын және қоғамдық пікірдің қалыптасуына әсерін бағалауға мүмкіндік берді. Ресми түсініктемелердің, сараптамалық қорытындылардың, азаматтық дереккөздердің рөліне ерекше назар аударылды. Зерттелген мәселелердің барлығы бір-бірімен қисынды түрде байланысты және әрбір тұжырым эмпирикалық деректердің дәлелдерімен расталады, бұл мәлімделген гипотезалардың жан-жақты және дәйекті дамуына ықпал етеді.

Зерттеу нәтижелері медиа ландшафттағы процестерді журналистикада теориялық тұрғыдан түсінуге де, практикалық қолдануға да бағытталған. Автордың жұмысы Қазақстандық журналистердің қақтығысты жағдайларды жариялауға байланысты мәселелерді қалай шеше алатындығы туралы құнды түсінік пен цензура, шектеулер жағдайында жұмыс істеуге пайдалы практикалық ұсыныстар береді. Зерттеу журналистиканы зерттеушілер үшін де, практиктер үшін де құнды. Сонымен қатар, бұл университеттерге, бұқаралық ақпарат құралдарының редакцияларына, цифрлық платформаларға және журналистика этикасына, этнографиялық журналистикаға және жанжалдарды зерттеуге қызығушылық танытатын қоғамдық ұйымдарға пайда әкелуі мүмкін. Бұл үлес - PhD дәрежесіндегі зерттеулерден күтілетін деңгей.

Докторлық диссертацияның негізгі қағидалары ғылыми журналдардағы жарияланымдарда және конференция презентацияларында ұсынылған. 2024 жылы Media Asia журналында «Қазақстандағы қақтығыстарды фреймдеу: қазақстандық, ресейлік және британдық ақпарат агенттіктерінің салыстырмалы талдауы» атты ғылыми мақала жарияланды, ол Scopus дерекқорында 43 пайызбен индекстелген. Муса ханымның зерттеулерінің Media Asia журналында жариялануы оның зерттеулерінің құндылығын қосымша растайды. Бұл журнал ұсынылған мақалалардың шамамен 10%-ын ғана қабылдайды, бұл зерттеуді «қақтығыс журналистикасын», әсіресе халықаралық контексте зерттеуге маңызды үлес ретінде анықтайды. Қазақстан әлемдік аренада айқын және белсенді бола бастағанына байланысты Қазақстан туралы журналистикалық репортаждарға халықаралық көзқарастарды түсіну маңызды. Тағы да, бұл автордың зерттеулерінің маңызды үлесінің дәлелі.

Муса ханым Вайоминг Университетінде тағылымдамадан өту барысында біз ғылыми зерттеулердің құрылымы және нәтижелердің анық

және маңызды болуын қалай қамтамасыз ету жолдарын бірнеше рет талқыладық. Ол ғылыми процесті нақты түсінеді.

Диссертация оң бағаланса да, қақтығыстарды қамту аясында жекелеген халықаралық мысалдарды тереңірек зерттеу қажеттігін атап өткен жөн. Бұл зерттеу аясын кеңейтіп, егжей-тегжейлі салыстырмалы талдауға мүмкіндік береді. Мен Муса ханымның зерттеулерінің сапасына, ғылыми дәлдігіне және маңызды өзіндік үлесіне ризамын. Муса Назерке Молжанқызының 8D03203 - Халықаралық Журналистика білім беру бағдарламасы бойынша Философия Докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынылған *«Этносаралық ортадағы әлеуметтік қақтығыстардың БАҚ-тағы көрінісі: Қазақстандағы мысал негізінде»* атты диссертациясы жоғары теориялық және аналитикалық деңгейде орындалды. Ол осындай ғылыми зерттеулерге қойылатын талаптарға сәйкес келеді және журналистика мен ақпарат саласына нақты үлес қосады.

Ескертулер мен ұсыныстарды ескере отырып, диссертация 8D03203 - Халықаралық Журналистика білім беру бағдарламасы бойынша PhD дәрежесін алу үшін қорғауға жіберілуге дайын.

Ізгі ниетпен

Н.М. Мусаның шетелдік кеңесшісі
Профессор Майкл Браун
mrbrown@uwyo.edu
Вайоминг Университеті,
Ларами, ВУ, АҚШ
8 желтоқсан, 2024